

De Minderbroeders te Weert en de Pestlijders

ZIJN lezenswaardig artikel over de Minderbroeders en de pestlijders (Juni 1934, blz. 181-185) besluit P. Mattheus Verjans met te zeggen, dat over dit onderwerp „in de archieven van de verschillende kloosters nog wel eenige merkwaardige gegevens te vinden zijn”. Ongetwijfeld zal er nog heel wat voor den dag komen, indien de archieven, her en der verspreid, eenmaal onderzocht en systematisch beschreven worden. Laat mij nu alvast iets over de Weertsche Minderbroeders mededeelen, temeer daar P. Verjans ze heelemaal niet noemt.

In het pand van het Weertsche klooster hangen de doodenlijsten, die met het overlijden van Broeder Johannes op 8 Mei 1485 aanvangen. Blijkens het schrift zijn zij echter eerst tegen het jaar 1850 samengesteld uit allerlei bronnen, waartoe de grafsteentjes, in datzelfde kloosterpand liggende, blijkbaar niet behoord hebben, gelijk wij reeds mededeelden in de *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg* ¹⁾. Ook betwijfelen wij sterk, of handschrift 26663 van het British Museum te Londen benut is, dat de overledenen van het Weertsche klooster gedurende de jaren 1627-1813 vermeldt. Hoe het zij, een aantal kloosterlingen is ons bekend, die ten gevolge van de pestziekte gestorven zijn.

In 1534 schijnt deze ziekte hevig geheerscht te hebben in Weert en omstreken, want niet minder dan acht kloosterlingen zijn toen als pestlijders gevallen. Het zijn de Paters Martinus Busco, Godefridus de Lyra, Everardus Zanden, Ubertus de Gouda, die gardiaan was te Gorcum, maar als gast te Weert verbleef, Joannes Ruremonde²⁾, Martinus Trajecti, Frater Gijsbertus Amsterdam en Broeder Paulus Weert. Van eerstgenoemde en van Frater Gijsbertus staat aangeteekend, dat zij de pestlijders verplegden. Van drie dezer kloosterlingen weten wij den overlijdensdag:

¹⁾ 1932, dl. 68, blz. 51-60.

²⁾ Ongetwijfeld is Ruremonde niet de familienaam, maar de geboorteplaats. Deze opmerking geldt ook voor andere Minderbroeders, in deze bijdrage meegedeeld, wellicht ook voor Martinus Busco (de Busco Ducis?).

Pater Godefridus stierf op 10, Pater Martinus op 22 en Pater Ubertus op 24 Augustus. Mogen wij hieruit wellicht besluiten, dat de pest vooral in den zomer van 1534 te Weert geheerscht heeft?

In 1558 woedde de pest er wederom, want drie kloosterlingen werden het slachtoffer dezer gevreesde ziekte: Pater Antonius Someren, Broeder Caspar Mierlo en Broeder Franciscus Neerweert.

Tien jaren later heerschte de ziekte zoo hevig te Roermond, dat zelfs het garnizoen deze stad verliet ³⁾. Of er toen ook slachtoffers in het Weertsche klooster gevallen zijn, blijkt niet. Zooals we verder weten uit de bekende kroniek van Zuster Maria Luijten heerschte in 1563 „geheel de stad door” de pest, maar maakte blijkbaar ook toen in het Patersklooster geen slachtoffers. Voorzoover ons de bronnen ten dienste staan, kunnen wij slechts zeggen, dat tot 1634 geen kloosterlingen aan de pest gestorven zijn. In juist genoemd jaar echter stierven op denzelfden dag (17 September) twee broeders aan de gevreesde ziekte, te weten Broeder Joannes Baudewijn en Broeder Arnoldus Lijftocht. Sedert dien vonden wij bij geen enkelen kloosterling meer aangeteekend, dat zij als slachtoffers van de pest bezweken zijn. Toch kunnen wij niet aannemen, dat Weert niet meer door de pest geteisterd is. In 1668 immers heerschte de pest bijna overal in België en later nog meermalen te Maastricht en elders.

Uit deze bescheiden mededeelingen moge blijken, dat ook de Weerter Minderbroeders zich aan de verzorging der pestlijders gewijd hebben.

D.

³⁾ JOS. HABETS, *Geschiedenis van het Bisdom Roermond*, Dl. II, blz. 410. Roermond, 1890.

